

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Možnosti využití alternativních způsobů vzdělávání na 1. stupni základní školy
Autorka: Zuzana Cacková

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru má rozsah 53 stran textu a 16 stran příloh. Požadavek na rozsah práce je splněn. Jejím cílem je zkoumat využití metod a forem výuky na 1. stupni běžných základních škol, které vycházejí z reformních a alternativních pedagogických koncepcí. Téma je aktuální a vhodně zvolené vzhledem k rostoucímu zájmu o didaktické inovace, pro něž jsou alternativní pedagogické koncepce důležitým zdrojem podnětů. Svůj zájem o alternativní pedagogické koncepce jako motivaci ke zvolení tématu uvádí autorka v úvodu.

Práce je rozdělena na část teoretickou a empirickou. Nejprve je v kapitolách 2 a 3 věnována pozornost teoretickým otázkám rozvoje reformní pedagogiky a alternativních přístupů ke vzdělávání jakožto reakci na tradiční výukové a výchovné postupy. Při zpracování této i dalších částí práce autorka vycházela z různých zdrojů. V seznamu je uveden dostatečný počet 21 titulů literárních zdrojů, dalších 9 zdrojů je použito z internetu. Citace v textu odpovídají stanoveným požadavkům. Autorka prokázala schopnost se zdroji pracovat. Základní alternativní vzdělávací programy jsou popsány v kapitole 4. Jedná se o program Montessori, Waldorf, Jenský plán, Daltonský plán, Otevřené vyučování, program Začít spolu a program podporující zdraví (tzv. Zdravá škola). Tyto programy jsou využívány v některých našich školách. V diplomové práci mohly být uvedeny i některé příklady takových škol zaměřených na určitou koncepci, nebo jen využívajících některé její prvky. V příloze je několik fotografií. Na tyto obrázky však nejsou v textu teoretické části odkazy (týká se to zejména programu Začít spolu).

Cílem empirické části diplomové práce dle zadání bylo zjišťovat rozšíření alternativních způsobů vzdělávání v běžných školách. Cíl je upřesněn v úvodu empirické části (kap. 5.1) - „zjistit povědomí učitelů prvního stupně běžných základních škol o alternativních vzdělávacích programech a využití jejich prvků v praxi“. Ke zkoumání využila diplomantka dotazník, pozorování a rozhovor. Dotazník vlastní konstrukce (příloha E) obsahoval 20 otázek. Byl distribuován elektronickou formou, seznam oslovených škol (49) je v příloze D. Do průzkumu se zapojilo 56 učitelek.

Dotazník je vyhodnocen v kapitole 5.3. Postupně jsou analyzovány odpovědi na jednotlivé otázky, výsledky jsou popsány a zobrazeny v grafech, jsou doplněny i komentáře, kde je uvedena řada zajímavých zjištění poskytujících odpovědi na základní průzkumné otázky.

Pozorování bylo druhým zdrojem informací v empirické části. Bylo uskutečněno ve 3. třídě ZŠ Pouchov v Hradci Králové, kde jsou používány prvky programu Začít spolu. Na pozorování navazuje rozhovor s učitelkou této třídy.

Vyhodnocení a shrnutí informací získaných k problematice využívání alternativních metod ve výuce je v závěru kapitoly 6. Informace byly shromážděny v dostatečném počtu a jejich interpretace byla provedena - přinesla řadu zajímavých poznatků. Tím byl cíl práce splněn.

Při celkovém hodnocení oceňuji způsob zjišťování a interpretace informací. V teoretické části měla být dle mého názoru alespoň částečně zmíněna problematika možnosti začlenění alternativních metod ve školním vzdělávacím programu, což současná legislativa umožňuje.

K formální stránce diplomové práce nemám připomínky.

Otázky k obhajobě: Z průzkumu vyplynula řada zjištění. Která považujete za nejzajímavější? Čím by bylo možné zlepšit povědomí učitelské veřejnosti o alternativních pedagogických koncepcích?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti a doporučuji přijmout ji k obhajobě.
Navrhuji hodnocení